

Nadzor nad vlastitim osjećajima uspostavljen je međutim, vrlo brzo. Kao da se i sam skladatelj prestrašio erupcije osjećaja što mu je izbio iz najdubljih unutrašnjih poriva: naglo skretanje u vrlo tihi dinamiku i završetak (smirenje) u njoj izraz je ne samo logičnog razvoja skladbe nego i djetinjeg straha da vapaj ne postigne suprotan učinak i ne ubrza približavanje neumoljive katastrofe:

U tolikoj je mjeri Lisinski, eto, ovom djelu za sopran-solo mješoviti zbor i orgulje dao pečat svoje osobnosti. Zato je ono najviše autobiografsko od svih: svaka nota, svaki akord, svaki oblik skladateljeva stvaralačkog postupka odražavaju prisutnost živog čovjeka sa svim njegovim problemima.

Zvučna je faktura bogata preljevima što ukazuju na zrelost vokalnoinstrumentalnog izražavanja Lisinskoga. Ona je jednako sočna u taktovima koncipiranim homofono ili umjerenom polifono, uvijek je duboko povezana s izražajnošću Davidova teksta.

Karakter svih opisanih skladbi i njihova (osnovna) namjena neminovno dovode do logičnog pitanja: Koliko je Lisinski u tim djelima uspio ostvariti ugođaj crkvene glazbe? Odgovor valja dati isključivo sa

stajališta vremena u kome su te skladbe nastale. S tog stajališta one potpuno odgovaraju duhu crkvene glazbe prošlog stoljeća. U tome, možda, valja dati prvenstvo djelima Oče naš u Es-duru i onomu na njemački tekst (Segen-Lied). Ona su asketskija i po tome bliže jednostavnosti i pobožnosti crkvene atmosfere. Ostale dvije skladbe više odgovaraju koncertnom podiju, ali mogu jednako dobro zvučati i s crkvenih korova. Uvijek će ostavljati dubok i snažan dojam što ga je jednom pokrenulo i ostvarilo pero osobe, vrlo bogate unutrašnjim životom.⁹

9. Na ovom mjestu neka bude navedeno još i slijedeće: a) Opisanim skladbama može se (uvjetno) pribrojiti i ona za muški zbor na tekst P. Preradovića: **O blag je večer to**. Tekst joj nije religioznog karaktera, ali je glazbena komponenta očito iznikla iz duhovne atmosfere. Iako djelo — znači — ostaje na pola puta, ono bi se moglo izvoditi i na crkvenom koru. — b) Lisinski je kao melograf prije svog odlaska u Prag, uz ostale naše narodne napjeve, zabilježio i dva crkvena, i to: **Narodil se je Kralj nebeski i Jen starac u štali**, označivši ih kao »božićni napjev« (prvi), odnosno kao »božićnica« (drugi).

Zbog pomanjkanja prostora u glazbenom prilogu donosimo ovdje njemački tekst »Segen-lieda«.

SEGEN-LIED

1. Segne Jesu! deine Heerde
welche dir zu Füßen fällt
und die Güter dieser Erde
nur von deiner Gnad' erhält.
Herr, dein wahres Fleisch und Blut
ist das grösste Seelengut,
welches würdig zu empfangen
wahre Christen stets verlagen.

2. Den die Brotgestalt bedeckt,
der du unser Heiland bist,
den die Liebe hier verstecket,
gib uns Segen Jesu Christ!
Mach' verstockte Herzen weich
ud an wahrer Tugend reich:
stärk uns auch mit dieser Speise
endlich zu der Himmelreise.

ZUSAMMENFASSUNG

Anlässlich des 150. Geburtstag des Vatroslav Lisinski (Ignaz Fuchs), des Vaters der neueren kroatischen Musik, untersucht der Autor in dieser musikologischen Studie die vier einzig erhaltenen geistlichen (religiösen) Kompositionen und er weist auf ihren hohen musikalischen Kunstwert hin.

SUMMARY

At the occasion of the 150th anniversary of the birth of Vatroslav Lisinski (1819—1854), the founder of a new period of Croatian music, the Author analyzes in the above musicological study the only four remaining spiritual compositions, and points out their musical value.

ANĐELKO MILANOVIĆ

STOTA GODIŠNJICA CECILIJANSKOG POKRETA

(Svršetak)

Cecilijanski pokret u Italiji

Obnova crkvene glazbe u Italiji povezana je uz ime Lorenza Perosija, koji je cecilijanske ideje u potpunosti usvojio dok je pohađao školu za crkvenu glazbu u Regensburgu. U Regensburgu je Perosi usavršio svoje glazbeno znanje s obzirom na stil i umjetnički izražaj crkvene glazbe, stekavši opće glazbeno znanje na milanskom konzervatoriju. Vrativši se u domovinu kao odličan zborovoda i vrsni skladatelj, izvršio je snažan utjecaj na svoje suvremenike, pa i na samog papu Pija X, koji ga je imenovao doživotnim zborovodom crkve Sv. Petra. Godine 1903. Pio X izdao je motu proprio o crkvenoj glazbi, nakon kojega se je cecilijanska reforma u Italiji snažno raširila. 1911. osniva se u Rimu Visoka papinska škola za crkvenu glazbu, koja je godine 1931. postala Papinskim institutom za crkvenu glazbu, a on je — sa svim pravima i dužnostima — uvršten među ostale papinske fakultete i sveučilišta. Sada s Instituta dolaze glavni poticaji za širenje cecilijanskih ideja po Italiji i čitavom katoličkom glazbe-

nom svijetu. Školu je osnovao isusovac Angelo de Santi (1847—1922), čovjek velikog organizatorskog duha. Kasnije postaje predsjednik talijanskog cecilijanskog pokreta i uređuje list »Bolletino Cecilliano«.

Vodeće ličnosti u obnovi glazbe bili su velikani talijanske crkvene glazbe: L. Perosi, R. Casimiri, L. Refice, P. Ferretti. Oni su donijeli nov stil u crkvenu glazbu. Dok u njemačkim cecilijanskim kompozicijama prevladava ukročena učestot i stroga ozbiljnost, kod Talijana se ističe živost i lijepa pjevna melodija koja odgovara temperamentu i duhu mediteranskih naroda.

Cecilijanski pokret u Francuskoj. — U Francuskoj se osobita pažnja posvećuje gregorijanskom pjevanju. Uspjeli radovi benediktinaca iz Solesmesa (P. Guéranger, J. Pothier, A. Mocquereau) na rekonstrukciji gregorijanskih napjeva te osnivanjem pariške »Schola Cantorum« postavili su temelje za širenje cecilijanskog pokreta. Gregorijanski koral najviše se gajio u Francuskoj, više od svih drugih zemalja u Evropi. »Schola Cantorum« što su je godine 1896. osnovali V. d'Indy, Ch. Bordes i A. Guilmant imala je zadatak da obnovi crkvenu glazbu u Francuskoj. Iako je škola prerasla u »L'Ecole superieure de musique« međunarodnog značaja, ipak su i dandanas gregorijansko pjevanje, klasična polifonija, orgulje i crkvena kompozicija najzamašniji discipline te ustanove.

Poslije motu proprija Pija X (1903) počelo je jače gibanje u obnovi i reformi crkvene glazbe. Održano je ne-

3. Sv. Cecilija, 1908, br. 2, str. 28.

koliko kongresa: u Tourcoingu (1919), u Lourdesu (1920), u Parizu (1922), a njima su rukovodili poznati francuski gregorijanisti A. Mocquereau, J. Pothier, M. Gastone. Nastaju i udruženja koja propagiraju liturgijsku glazbu. Uređuje se nekoliko revija koje promiču svetu glazbu: »L'Orgue«, »Musique et liturgie« i dr. Ove su revije danas aktivne te promiču pokonciljske smjernice o crkvenoj glazbi.

Ideje cecilijanskog pokreta imale su velik uspjeh i u ostalim zemljama Evrope i Amerike: Belgiji, Nizozemskoj, Irskoj, Španjolskoj, Mađarskoj, Čehoslovačkoj, Poljskoj, SAD i dr.

Cecilijanski pokret u Hrvatskoj. Budući da su Hrvati bili pod velikim utjecajem germanske i talijanske kulture u političkom i kulturnom životu, to se je odrazilo i u crkvenoj glazbi. Lijepo pjevanje gajilo se je u hrvatskim katedralama i samostanima, koji su bili rasadište hrvatske crkvene glazbene kulture. Ali pod utjecajem teatralnog stila koji je u XIX stoljeću uzeo maha po Evropi, i kod nas su se izvodile u crkvama skladbe koje nisu bile dostojne svetog mjesta i bogoslužnog čina. U članku u »Svetoj Ceciliji« god. 1908, čitamo: »... ali smo čuli također i što kakovih slatkih arija i misa u opernom stilu. Responzorija su udešena po uvriježenom običaju... no ne odgovaraju duhu svećenikova pjeva«.³ Isti broj »Sv. Cecilije« (str. 28—29, rubrika »Dopisi«) pod naslovom »Izvedbe u zadarskoj katedrali« opisuje žalosno stanje crkvene glazbe u Zadru: »Orguljaš zadarske stolne crkve bez sumnje visoko je naobraženi glazbenik... Ali iz muzike koju on tu izvada, i načina kojim on tu muziku izvada, mora se zaključiti, da ili nije potpuno na čistu s prave crkvene muzike, ili barem da mu nije do toga, da te ideale u praksi provede... U registriranju je neukusan... Traži pozorišno-dramatske efekte... abuzira »pleno organo«... Od vokalnih kompozicija čuo sam tu na Božić troglasnu misu od Canottia... i jedan Tantum ergo... To vam je obična kazališna muzika, najnižeg sloja, kojom se samo profaniše božji hram«.

Mislim da su nam dostatna ova dva citata da bismo vidjeli na kojoj je »visini« bila crkvena glazba kod nas Hrvata. Naši su ljudi polazili na nauku u inozemstvo te su sa sobom donosili dobre i slabe tekovine dotičnih naroda. Pod naletom tuđih i slabih kompozicija potisnute su i potpuno pale u zaborav lijepe i vrijedne skladbe naših domaćih skladatelja. Koncem prošloga, a posebno u ovoje stoljeću počeli smo tragati po prašnim arhivima Zagreba, Varaždina, Rijeke, Šibenika, Splita, Hvara, Dubrovnika i drugih mjesta te iznositi na svijetlo i oživljavati vrijedna djela naše bogate prošlosti. I Lukačić, naš Pa-lestrina — kako ga je netko s pravom nazvao — ništa ne zaostaje za velikim J. Gallusom-Petelinom, kojim se ponosi bratska Slovenija. Lukačić nije usamljen. On je nikao iz okoline u kojoj se nalazi čitava plejada vrsnih crkvenih glazbenika čijim bi se imenima ponosio svaki kulturni narod. Gregorijansko pjevanje i klasična polifonija gajili su se i dostojno izvodili na korovima naših stolnih, gradskih i samostanskih crkava.

Imali smo i lijepu crkvenu pučku popijevku. To nam svjedoče mnoge sačuvane pjesmarice: »Molitvena knji-sicza« N. Krajačićeva (1628.), »Pisni za nypoglavitiye...« A. Grgičevića (1635.) s pratnjom bassa continua, »Pav-linska pjesmarica« (1644). »Cithara octochorda« (doživjela tri izdanja: 1701, 1723, 1757). U ovim pjesmaricama nalaze se popijevke nastale iz srednjovjekovne himnologije.

Ove naše pučke popijevke, naročito pod utjecajem jo-zefinizma, istisnute su iz naših crkava. Godine 1804. izišao je u Zagrebu molitvenik »Molitve, koje duhovni pa-stiri s pobožnim ljudstvom moliti imaju«. To su zapravo prijevodi njemačkih crkvenih popijevaka. »S tim prijevodi-ma prostirali su se i mnogi inače ljubki i pjevni na-pjevi epigona tadašnjih bečkih klasika... No u tim na-pjevima bilo je suviše profanog duha, poneki su bili čak i trivijalni.«⁴

U ovoj i ostalim sličnim pjesmaricama, koje nastaju osjeća se posve skromno poznavanje skladateljske teh-

nike i jak utjecaj stranih uzora. Time je — kako kaže V. Novak, — hrvatska crkvena popijevka izgubila svoju »kra-snu dušu punu bogoduhe poezije«.⁵

Prvi pokušaji oko obnove crkvene glazbe kod nas Hr-vata javljaju se potkraj 19. stoljeća, kad je reforma kod Nijemaca već u punom zamahu. M. Cugšvert i I. Zajc po-krenuli su časopis za crkvenu glazbu »Sv. Cecilija«, koji je izlazio samo četiri godišta: 1877, 1878, 1883 i 1884. U prvom broju nalazimo i program rada: 1. po crkvama uve-sti što dostojnije pjevanje i sviranje; 2. sabirati lijepe stare crkvene popijevke; 3. nastojati da u crkvi sav puk pjeva; 4. poticati da skladatelji komponiraju dobre crkvene kompozicije, i 5. izdavati dolične kompozicije. (Vidi Sv. Ceciliju Naš program Zgb., 1987, str. 1). Program divan ali, na žalost, neostvaren. Još nije bilo razumijevanja za takav pokret.

Godine 1906. M. Zjalić i M. Novak započinju, ali ovaj put dobro organizirani, »pokret za obnovu crkvene glazbe u Hrvatskoj«. Uz suradnju F. Hajdukovića i F. Dugana, potporom nadbiskupa J. Posilovića, izdaju u siječnju 1907. godine »Sv. Ceciliju« s izrazitim cecilijanskim pro-gramom. Na dan sv. Cecilije 1907. godine osnivaju u Za-grebu i »Cecilijino društvo«. Oko društva su se okupili svi naši eminentni crkveni glazbenici. Ideje cecilijanskog pokreta našle su put i u naše škole, sjemeništa i samo-stane. To je bio velik uspjeh.

Prilikom osnivanja Cecilijanskog društva u Zagrebu prvi tajnik društva, Milan Zjalić, u pozdravnom govoru rekao je, između ostalog: »Svrha današnjem našem sa-stanku jest osnovati za sve biskupije Hrvatske, Slavonije, Dalmacije, Istre, te Bosne i Hercegovine »Cecilijino društvo«. To društvo ima biti matica ili centrala, oko kojeg bi se skupljala po biskupijama, gradovima i selima manja »Cecilijina društva« kao podružnice matice u Zagrebu.« Svrha i zadaća društva jest: pročistiti repertoare naših zborova te uvesti pravu liturgijsku glazbu na temelju crkvenih zakona i odredaba. Zato će i nastojati da gaji: 1. grgursko ili koralno pjevanje obaju jezika i obreda; 2. poli-fono pjevanje ranijeg i kasnijeg doba; 3. crkvenu pučku pjesmu na hrvatskom i staroslavenskom jeziku. Kako vi-dimo, društvo je u temelju opće cecilijanske misli, a te-žište je postavilo na nacionalnu bazu.

Naša stara pučka popijevka, baština velike umjetničke vrijednosti, bila je eliminirana i pala u zaborav. Nju treba oživjeti. Cecilijanci su počeli izdavati »Hrvatske crkvene korale iz zbornika Cithara octochorda i drugih pjesma-rica, da bi istisli tuđinske loše crkvene »pučke« popi-jevke. U glazbenom prilogu časopisa »Sv. Cecilija« objav-ljen je u toku 38 godina veliki broj starijih crkvenih puč-kih popijevaka u harmonizaciji i ritmizaciji Franje Dugana i drugih naših crkvenih skladatelja. U »Sv. Ceciliji« je izišao i lijep broj izvornih, dobrih skladbi domaćih kom-pozitora u narodnom melosu. Pjevačko društvo zagrebač-kih bogoslova »Vijenac« prigodom 80-godišnjice rada iz-daje drugo, ispravljeno izdanje »Hrvatske crkvene pjesma-ric«, a 1934. »Hrvatski crkveni kantual«. Ovo je do sada naš najveći i najbolji zbornik ove vrste, visoke umjetničke kvalitete. Na njemu su radili naši najbolji stručnjaci ce-cilijanci, na čelu s prof. Fr. Duganom st. Sve popijevke, i originalne i pučke, doista su dotjerane i harmonizirane na neki način u polifonom stilu tako da su strani struč-njaci ostali zadivljeni nad ovolikim glazbenim blagom i umjetničkom obradom kakve nemaju ni veliki kulturni na-rodi Evrope.

Godine 1943. postao je urednikom časopisa »Sv. Ceci-lija« Albe Vidaković, koji je uvelike podigao list, a oso-bito umjetničku vrijednost glazbenog priloga. Oko njega se okupljaju stariji i novi suradnici. Uz vokalne skladbe javljaju se i skladbe za orgulje. Izdaju se i posebne zbirke orguljskih i vokalnih skladbi. 1944. izlazi kao prilog »Sv. Cecilije« list za orguljaše pod naslovom »Hrvatski kato-lički orguljaš«, s namjenom da pomogne rješavanju umjet-ničkih i životnih problema hrvatskih katoličkih orguljaša.

5. V. Novak, Starohrvatske crkvene popijevke, Pripomenak str. 1. Zagreb 189.

6. Sv. Cecilija, 1903, br. 1, str. 2.

4. Božidar Širola: Crkvena glazba u Hrvatskoj, Croatia Sacra, 1943, br. 20—21, str. 318—319.

Naši su cecilijanci, po primjeru njemačkih, francuskih, talijanskih i drugih svojih suistomišljenika, često održavali širom Hrvatske tečajeve crkvene liturgijske glazbe za zborovode i orguljaše, priredivali orguljaške i pjevačke koncerte.

1907. godine »Katolički list« u broju od 14. studenoga, u predvečerje osnivanja Cecilijanskog društva, piše: »... ideal, za kojim će se težiti, bit će osnutak orguljaške i pjevačke škole«. Ideje cecilijanskog pokreta gotovo je nemoguće provoditi u praksu bez škole u kojoj će se nove generacije odgajati prema pravilnim smjernicama crkvene

ZUSAMMENFASSUNG

Anlässlich der 100jährigen Feier der cäcilianischen Bewegung beschreibt der Autor vor allem die cäcilianische Bewegung Deutschlands, Frankreichs und Italiens und danach ausführlicher die cäcilianische Bewegung in Kroatien. Der erste Versuch der cäcilianischen Reform wurde bei den Kroaten im Jahre 1877 gemacht: in diesem Jahr ist nämlich die erste kroatische musikalische Zeitschrift erschienen. Im Jahre 1908 ist danach in Agram der erste »kroatische Cäcilienverein« gegründet worden. Dieser Verein übte eine segensreiche Tätigkeit in der Erneuerung der Kirchenmusik aus. Seine Ideen verbreitete er im Volke durch die Zeitschrift »Sveta Cecilija«, die 1944 zu erscheinen aufgehört hat.

»Sveta Cecilija«, hatte um sich herum eine sehr grosse Schar von Kirchenmusikern und anderen musikalischen Mitarbeitern gesammelt. Im Mittelpunkt dieser Bewegung standen damals Franjo Dugan (†1948) und Albe Vidaković (†1964). Die kroatischen Cäcilianer haben sich grosse Verdienste um die Erneuerung der alten kroatischen geistl. Volksmusik erworben, die unter dem Einfluss von fremden Lehrern unterdrückt wurde. Sie hatten durch die musikologischen Entdeckungen unserer Kirchenmusiker die Geschichte der kroatischen Kunstmusik viel besser erläutert. Als Frucht dieser Bewegung entstanden sehr viele Kirchenhöre, die liturgische Kunstmusik aufführten. Der grösste Erfolg dieser Bewegung ist jedoch die Gründung des Institutes für Kirchenmusik bei der Theologischen Fakultät in Zagreb (Agram).

MIHO DEMOVIĆ

Pavao Matijević

(Svršetak)

Matijević je pet godina djelovao u dubrovačkom dječaćkom sjemeništu kao glazbeni pedagog. Za potrebe svojih đaka priredio je priručnik za poučavanje gregorijanskog koralu i izdao ga kao rukopis pod naslovom: »Kratka uputa k Grgurevu koralu«. Priredio Don Pavao Matijević, Dubrovnik, Poligrafija sjemeništa, 1896.⁸ Po vremenu, ovaj priručnik nastaje u istom razdoblju kad Matijević doživljava nutarnji preokret u svom stvaralačkom stilu. Čini se da je ovo prvo izvorno djelo napisano hrvatskim jezikom s područja gregorijanskog koralu. 1845. izdao je u Zadru na hrvatskom jeziku svećenik Mate Kurtović priručnik gregorijanskog koralu. Međutim, Kurtovićev priručnik nije izvorno djelo, već prijevod vlastitog djela napisanog na latinskom jeziku.⁹ Na 74 stranice Matijević je hrvatskim jezikom iscrpno obradio teoriju gregorijanskog koralu, stvarajući ujedno i hrvatsku koralnu terminologiju. U tom smislu ovo djelo ima i pionirski značaj. U priručniku obrađena je slijedeća građa, pod ovim naslovima: Što je koral, O glasu i ljestvici, O kajdovlju i crtovlju, O ključevima i znakovima stanaka, Vježbe u čitanju koralu, O solfisanju, O koralnim načinima, O autentičnom i plagalnom modusu, O srodnih (nepravilnih) modi, Obilježja modusa, Ob osam pravilnih modi pojedice, O psalmodiji,

8. Koliko je poznato, u glazbenom arhivu dječaćkog sjemeništa u Dubrovniku čuvaju 4 primjerka ovog djela, a jedan primjerak u ostavštini rukopisa Albe Vidakovića, koja pripada Institutu za crkvenu glazbu u Zagrebu.

9. Vidi članski: A. Zaninović, Pop Mate Kurtović, Sv. Cecilija, god. 1927, str. 257.

glazbe. Kako smo već spomenuli, Nijemci odmah nakon osnivanja cecilijanskog pokreta otvaraju školu za crkvenu glazbu u Regensburgu 1874. godine; Slovenci 1880; Talijani u Rimu 1880. »Scuola Gregoriana«, koja se 1911. reformira u »Papinski Institut za crkvenu glazbu«; Francuzi »Schola cantorum« u Parizu 1896; Austrijanci »Schola Ideal...«. Takav pokušaj kod nas ostao je »glas vapijućega u pustinji« sve do 1963. Kad smo se tome najmanje mogli nadati, najjači pobornik čiste liturgijske glazbe kod nas, jedinstveni cecilijanac, Mo Albe Vidaković uz suradnju najbližih prijatelja istomišljenika i djelotvornu podršku našeg episkopata ostvaruje svoj davni san i čežnju svih cecilijanaca te 25. rujna 1963. otvara Institut za crkvenu glazbu, koji bi imao postati rasadnik i nada pokonciliske glazbe u Hrvatskoj.

SUMMARY

On the occasion of the hundred anniversary of Cecilian movement the Author writes about St. Cecily movements in Germany, Italy and France, and afterwards in particular about Croatian Cecilian movement. The first try of Cecilian reform in Croatia was in the year 1877 with the first edition of »Sveta Cecilija«, the very first Croatian musical magazine. In 1908 the first Croatian Cecilian society was established (Hrvatsko Cecilijansko društvo) in Zagreb, which was very active in the renewal of church music. The society was successful in extending the Cecilian ideas, by means of the magazine »Sveta Cecilija«. The editing of magazine stopped in 1944.

A great number of church musicians collaborated in »Sveta Cecilija«. The soul of the Cecilian movement were Franjo Dugan (†1948) and Albe Vidaković (†1964). The old Croatian church folk chant which was discarded by the influence of foreign teachers, was restored due to the Croatian Cecilians. Many church choirs performing the artistic liturgical music were established, and the history of Croatian music has been enlightened by the musicological revelation of many church musicians. As a crown of the Cecilian success in Zagreb has been established the Institute for church music within the Faculty of Theology.

O ritmu, O ritmu Grgureva koralu, O izvedbi raznih neuma, Opća pravila o ritmu sastavljenih neuma.

Kako se vidi iz poredanih naslova, Matijević je u svom priručniku obradio koralnu notaciju, modalitet, psalmodiju i nauku o ritmu, dakle gradivo koje se, uz neka proširenja, u ovom opsegu obrađuje i u suvremenim svjetskim priručnicima gregorijanskog koralu. Iz priručnika se vidi da je Matijević patio ondašnja glazbena gibanja, koja su se baš u pogledu gregorijanskog koralu oštro sukobljavala u Matijevićevo vrijeme. Devetnaesto je stoljeće obnove i ponovnog cvata koralu. Ali cvat je došao nakon dugih međusobnih borbi između regensburške škole, kojoj je na čelu stajao Franz Xaver Haberl, najuglednija osoba njemačkog cecilijanskog pokreta u posljednjoj četvrtini XIX stoljeća, i solesmeskih redovnika, s najizrazitijim predstavnikom Josephom Pothierom. Obje su struje uvjdale potrebu obnove gregorijanskog koralu, ali nisu se slagale u načinu obnove niti u tome što zapravo treba obnavljati. Regensburška struja držala je da obnova treba doći preko crkvenog i glazbenog autoriteta. Već spomenuti Haberl pronašao je neko staro izdanje Medices, i u uvjerenju da je izvorno Palestrino izdanje koralnih napjeva, — priredio ga je za štampu. Osim toga isposlovao je od Zbora obreda povlasticu po kojoj izdavačka kuća »Pustet« iz Regensburga ima tokom 30 godina jedina isključivo pravo izdavati priručnike koralnih napjeva. U uvjerenju da nije moguće pratiti izvorni razvoj koralnih napjeva u razdobljima prije Palestrine, Haberl se je živo zalagao za proširenje ovog navodno »Palestrinog« koralu, koje je godine 1870. proglašeno službenim crkvenim izdanjem koralnih napjeva.

Haberl su podržavali njegovi učenici koje je odgojio kao predstojnik crkvene glazbene škole u Regensburgu, a podržavao ga je i Zbor obreda s predstojnikom kardinalom Bartolinijem. Svoje ideje Haberl je proširio i preko priručnika gregorijanskog koralu **Magister choralis**, koji je prvi put štampan 1864. u Regensburgu a kasnije doživio dese-